Noord- en Oost-Gelderland

Aan: de raden van de gemeenten die deelnemen in GGD Noord- en Oost-Gelderland

verzonden per e-mail

Kenmerk: JB/mdv/24-dir 031
Datum: 26 augustus 2024
Behandeld door: [redacted]
E-mail: [redacted]
Telefoonnummer: 088 443 3270
Onderwerp: Reactie DB GGD op zienswijzen raden op concept-programmabegroting 2025

Geachte raden,

Op 5 april 2024 stuurden wij u de concept-programmabegroting 2025 van de GGD met de mogelijkheid om tot 2 juli jl. een zienswijze hierop in te dienen. Hierbij ontvangt u ons oordeel over de ontvangen zienswijzen van de gemeenteraden op de concept-programmabegroting 2025 en de conclusies die wij daaraan verbinden. Dit is voorgeschreven in artikel 35, lid 4, van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Zienswijzen en reacties dagelijks bestuur
Bij deze brief treft u de adviesnota aan die wij op 12 september 2024 voorleggen aan het algemeen bestuur (bijlage 1). In deze adviesnotitie gaan wij op hoofdlijnen in op deze zienswijzen. In bijlage 2 beschrijven wij de ontvangen zienswijzen en de onze reactie hierop. De ontvangen zienswijzen vindt u in bijlage 3.

Instemming met begroting, maar zorgen over 2026
Gemeenten geven aan dat zij instemmen met de inwonerbijdrage voor 2025 die op basis van de indexering is berekend. Er is daarmee draagvlak voor de Programmabegroting 2025.

Gemeenten vragen echter wel voor de jaren daarna, met het oog op het 'ravijnjaar' 2026, om mogelijke bezuinigingen, aanpassing van het indexpercentage en/of aanpassing van de weerstandscapaciteit. Met deze signalen gaan wij aan de slag. Wij doen dit in het kader van een bredere verkenning naar aanleiding van de financiële druk bij gemeenten, de toekomstbestendigheid van de GGD-organisatie en de gesprekken met de VNOG over sterke publieke dienstverlening in de regio en meer samenwerking tussen Veiligheidsregio en GGD.

Het aanpassen van de indexeringssystematiek vinden wij echter niet de juiste route om een kostenbesparing te realiseren. De huidige methodiek zorgt dat de GGD aan haar verplichtingen (vooral naar het personeel) kan voldoen zonder dat dit ten koste gaat van de dienstverlening aan de gemeenten. Voor een kostenbesparing moeten we met de gemeenten in overleg over de taken van de GGD.

Planning- en controlcyclus, indicatoren, basis- en plustaken en raadsadviescommissie
Verdere opmerkingen van de raden hebben vooral een inhoudelijk karakter of betreffen het verzoek om inzicht in de kostenopbouw van bepaalde taken. De belangrijkste opmerkingen gaan over:

- Doorontwikkeling P&C-cyclus en het opnemen van indicatoren.
- IZA/GALA: wat is basis en wat is plus?

- Uitwerken raadsadviescommissie.

Onze reactie is in lijn met bestaand beleid. Een aantal onderwerpen wordt al opgepakt, zoals de doorontwikkeling van de planning- en controlcyclus en het benoemen van indicatoren.
In het algemeen bestuur van de GGD van 11 juli jl. is een presentatie gegeven over de GGD-taken voor nieuwkomers. Afgesproken is dat wij de raden daarover nog nader informeren. Daarnaast zijn in het algemeen bestuur van 1 juli jl. notities over het weerstandsvermogen en GGD NOG Robuust besproken.

Wij werken graag mee aan het instellen van een raadsadviescommissie. De eerste verantwoordelijkheid hiervoor ligt echter bij de raden en de raadsgriffiers. Wij willen hierin samen optrekken met de Veiligheidsregio en zoeken een doelmatige en praktische oplossing.

Voor meer informatie over onze reactie op de zienswijzen verwijzen wij u naar bijlage 2 van deze brief.

Voorstel aan algemeen bestuur GGD: programmabegroting vaststellen
Op basis van de ontvangen zienswijzen zien wij geen aanleiding tot het aanpassen van de concept-programmabegroting 2025. Deze concept-programmabegroting 2025, die ter vaststelling aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd, doen wij u hierbij nogmaals toekomen (bijlage 4).
Het algemeen bestuur van de GGD beslist op 12 september 2024 over de vaststelling van de programmabegroting 2025.

Nadere informatie
Als u vragen heeft, kunt u contact opnemen met:
- [redacted] concerncontroller (tel. 088 443 3525, e-mail [redacted]), of
- [redacted] directiesecretaris (tel. 088 – 443 3270, e-mail [redacted])

Een afschrift van deze brief sturen wij aan de colleges van B&W.

Met vriendelijke groet,
namens het dagelijks bestuur,

[redacted]
directeur publieke gezondheid

Bijlagen:
1. Adviesnota algemeen bestuur GGD NOG Programmabegroting 2025
2. Zienswijzen op de concept-programmabegroting 2025 per onderwerp en reactie dagelijks bestuur.
3. Overzicht ontvangen zienswijzen van de raden op de concept-programmabegroting 2025.
4. Concept-programmabegroting 2025.

Noord- en Oost-Gelderland

Algemeen bestuur

Agendapunt:	5
Overlegdatum:	12 september 2024
Portefeuillehouder:	[redacted]

Adviesnota

Onderwerp

Programmabegroting 2025

Voorstel

1. kennis te nemen van de zienswijzen van de gemeenten op de concept-programmabegroting 2025 en de reactie van het dagelijks bestuur op deze zienswijzen;
2. de Programmabegroting 2025 vast te stellen.

Inleiding

De concept-Programmabegroting 2025 hebben wij na bespreking in uw algemeen bestuur op 4 april 2024 aan de gemeenteraden gezonden (bijlage 3). De raden konden tot 2 juli 2024 een zienswijze indienen. De GGD is in enkele raadsbijeenkomsten geweest voor een toelichting en heeft input geleverd voor verscheidene raadsvragen.

De ontvangen zienswijzen treft u aan in bijlage 2. Uit de reacties van de raden blijkt een redelijke mate van eensgezindheid tussen de gemeenten over de zienswijzen op de concept-Programmabegroting 2025. Om die reden hebben wij, in tegenstelling tot voorgaande jaren, onze reactie op de zienswijzen per onderwerp weergegeven en niet per gemeente (zie bijlage 1). Per onderwerp geven wij wel aan welke gemeenten dezelfde of vrijwel dezelfde zienswijze hebben ingediend.
Wij hebben de raden van de gemeenten geïnformeerd over ons oordeel over de zienswijzen en de conclusies die wij daaraan verbinden, zoals verwoord in bijlage 1. Dit is voorgeschreven in artikel 35, lid 4, van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Beoogd effect

Vaststelling van de Programmabegroting 2025.

Argumenten

1.1 Gemeenten stemmen in met de berekende inwonerbijdrage.
Er is draagvlak voor de Programmabegroting 2025. Gemeenten geven aan dat zij instemmen met de inwonerbijdrage voor 2025 die op basis van de indexering is berekend.

1.2 Wij gaan aan de slag met het zoeken naar mogelijkheden voor kostenbesparingen bij gemeenten.
Gemeenten vragen echter wel voor de jaren daarna, met het oog op het 'ravijnjaar' 2026, om mogelijke bezuinigingen, aanpassing van het indexpercentage en/of aanpassing van de weerstandscapaciteit. Met deze signalen gaan wij aan de slag. Wij doen dit in het kader van een bredere verkenning naar aanleiding van de financiële druk bij gemeenten, de toekomstbestendigheid van de GGD-organisatie en de gesprekken met de VNOG over sterke publieke dienstverlening in de regio en meer samenwerking tussen Veiligheidsregio en GGD.

Het aanpassen van de indexeringssystematiek vinden wij niet de juiste route om een kostenbesparing te realiseren. De huidige methodiek zorgt dat de GGD aan haar verplichtingen (vooral naar het personeel) kan voldoen, zonder dat dit ten koste gaat van de dienstverlening aan de gemeenten. Voor een kostenbesparing is overleg met de gemeenten over de taken van de GGD nodig.

1.3 De overige reacties zijn vooral inhoudelijk en de beantwoording is in lijn met het bestaand beleid.
Verdere opmerkingen van de raden hebben vooral een inhoudelijk karakter of betreffen het verzoek om inzicht in de kostenopbouw van bepaalde taken. De belangrijkste opmerkingen gaan over:
- doorontwikkeling P&C-cyclus en het opnemen van indicatoren.
- IZA/GALA: wat is basis en wat is plus?
- uitwerken raadsadviescommissie.

In onze reacties geven wij hierop een antwoord/toelichting. Deze beantwoording is in lijn met bestaand beleid. Een aantal onderwerpen wordt al opgepakt, zoals de doorontwikkeling van de planning- en controlcyclus, het benoemen van indicatoren en informatie over nieuwkomers. Hierbij wijzen wij ook op de presentatie over de GGD-taken voor nieuwkomers (waarover wij zoals toegezegd de raden nog nader informeren), een notitie over het weerstandsvermogen en een notitie over GGD NOG Robuust, die aan de orde zijn gekomen in het algemeen bestuur van 11 juli jl.
Over het instellen van een raadsadviescommissie merken wij op, dat wij hieraan graag meewerken; de eerste verantwoordelijkheid hiervoor ligt echter bij de raden en de raadsgriffiers. Wij willen hierin samen optrekken met de Veiligheidsregio en zoeken een doelmatige en praktische oplossing.

2.1 Het algemeen bestuur besluit over de vaststelling van de Programmabegroting.
Het algemeen bestuur heeft het budgetrecht en bepaalt de financiële kaders voor de GGD.

Kanttekeningen

1.1 De diverse zienswijzen van de raden leiden niet tot aanpassing van de Programmabegroting.
In een aantal gevallen betreffen de zienswijzen onderwerpen die al worden opgepakt door de GGD, samen met de gemeenten, of die al besproken worden in het algemeen bestuur. Deze onderwerpen krijgen vaak nog een vervolg, waarbij wij uw algemeen bestuur betrekken.
Verschillende zienswijzen hebben ook betrekking op de programmabegroting 2026, waarvoor u in uw vergadering van 20 november 2024 de uitgangspunten bespreekt.
De zienswijzen leiden daarom niet tot aanpassing van de programmabegroting 2025.

Financiën

- De afspraken rondom de indexering leiden tot een indexeringspercentage van 7,48%.
- Met de middelen ten behoeve van HR21 is voor 2025 in totaal een bedrag van € 235.977 gemoeid.
- Vorenstaande resulteert in een inwonerbijdrage Publieke Gezondheid van € 10,646 en een inwonerbijdrage Jeugdgezondheid van € 11,762.

Vervolg

- De vastgestelde Programmabegroting wordt toegezonden aan gedeputeerde staten van Gelderland.
- De vastgestelde programmabegroting is het kader voor de productenraming die het dagelijks bestuur dit najaar vaststelt.

Communicatie

Zoals gebruikelijk bij AB-vergaderingen. Verder zenden wij de Programmabegroting 2025 aan de gemeenten en stellen wij deze beschikbaar op de website van de GGD.

Warnsveld, 10 juli 2024
Het dagelijks bestuur,

[redacted]
directeur publieke gezondheid

[redacted]
voorzitter

Bijlagen

1. Overzicht zienswijzen op de concept-programmabegroting 2025 per onderwerp en reactie dagelijks bestuur.
2. Ontvangen zienswijzen van de raden op de concept-programmabegroting 2025.
3. Concept-Programmabegroting 2025.

Zienswijzen concept-programmabegroting 2025 per onderwerp en reactie dagelijks bestuur

Onderwerp zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Hoogte inwonerbijdrage Ingestemd wordt met de verhoging van de inwonerbijdrage voor 2025. Tegelijkertijd geven gemeenten aan dat in 2026 de uitkering vanuit het gemeentefonds fors lager is. Op basis van de huidige (financiële) situatie dient de GGD hiermee alvast rekening te gaan houden en een proactieve houding in te nemen voor het realiseren van kostenbesparingen. Bijvoorbeeld door aanpassing van de indexeringssystematiek. ***(Raden van: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk, Zutphen)***	In 2021 heeft een takendiscussie geleid tot het programma GGD NOG Robuust. In dat programma zijn inspanningen gepleegd om de meerkosten op het terrein van de bedrijfsvoering nadrukkelijk te beperken. Geconstateerd is dat de GGD de kleinste zelfstandige GGD van Nederland is en versterking nodig heeft om niet door de ondergrens te zakken. Een korting op de beschikbare middelen zal gevolgen hebben voor de dienstverlening van de GGD aan de gemeenten en hun inwoners. Tegelijkertijd erkennen wij de ontwikkelingen rondom het gemeentefonds. Wij gaan daarom aan de slag met het zoeken naar mogelijkheden voor kostenbesparingen bij gemeenten. Dit doen wij in het kader van een bredere verkenning naar aanleiding van de financiële druk bij gemeenten, de toekomstbestendigheid van de GGD-organisatie en de gesprekken met de VNOG over sterke publieke dienstverlening in de regio en meer samenwerking tussen Veiligheidsregio en GGD.
Aanpassen indexpercentage Het voorstel is om de indexeringssystematiek aan te passen. Een lagere indexatie betekent dat de GGD waarschijnlijk keuzes dient te gaan maken in haar dienstverlening. De suggestie is om bijvoorbeeld de programma's 'NOG Fitter en Vitaler' en de Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) 'SLIMMER' niet meer aan te bieden. Beide programma's zijn geen wettelijke verplichting en ook uit te voeren door marktpartijen. ***(Raden van: Apeldoorn (eerste alinea), Oude IJsselstreek)***	Het uitgangspunt bij indexeren is dat de index in relatie staat tot de werkelijke ontwikkeling van de kosten. Het algemeen bestuur heeft in zijn vergadering van 21 november 2019 de indexeringssystematiek vastgesteld. Het aanpassen van de indexeringssystematiek is niet de juiste route om een kostenbesparing te realiseren. De huidige methodiek zorgt ervoor dat de GGD aan haar verplichtingen (vooral naar het personeel) kan voldoen zonder dat dit ten koste gaat van de dienstverlening aan de gemeenten. Voor een kostenbesparing gaan we met de gemeenten in overleg over de taken van de GGD. Een lagere indexatie houdt feitelijk een bezuiniging in. Het uitgangspunt is dat een eventuele bezuinigingsopdracht gebaseerd is op een discussie over de inhoud en omvang van het takenpakket van de GGD.

Onderwerp zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	Plustaken dragen bij aan de robuustheid van de GGD-organisatie. Plustaken zijn kostendekkend en geven dekking voor overheadkosten.
Doorontwikkeling P&C cyclus Er is behoefte aan verdere concretisering van de speerpunten. De raden vragen de GGD om de planning en control (P&C) cyclus door te blijven ontwikkelen, met een doorvertaling van de Bestuursagenda aan de hand van SMART geformuleerde doelstellingen en passende indicatoren. Het in gesprek blijven over het risicomanagement (o.a. de weerstandscapaciteit) is onderdeel hiervan. Dit is nodig om als raad de kaderstellende en controlerende rol op een goede wijze toe te passen. De raden zien dit resultaat graag terug in de volgende Uitgangspuntennota / Programmabegroting (2026). Aanvullend vraagt de raad van Elburg inzicht in de werkagenda met de rol van de GGD voor de Noord-Veluwe en het overzicht van thema's die zijn blijven liggen. Daarbij ontvangt de raad ook graag een planning voor het vervolg. ***(Raden van: Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk, Zutphen)***	Rond de zomer 2024 is duidelijk geworden welke thema's uit de Bestuursagenda zijn opgepakt, met name in het kader van de IZA/GALA, en welke zijn blijven liggen. Daarmee gaan wij in overleg met de gemeenten. Zoals eerder gemeld, willen wij de begin 2024 gepubliceerde Producten- en dienstencatalogus (PDC) van de GGD verder ontwikkelen. Daaraan willen wij – mede met het oog op de uitvoering van onderdelen van de Bestuursagenda – indicatoren toevoegen die een goed beeld geven van de inzet van de GGD. In de programmabegroting, het jaarverslag en de bestuursrapportage kan dan vervolgens een selectie van die indicatoren meegegeven worden. Een en ander doen wij in nauw overleg met de gemeenten. Wij vinden het belangrijk dat helder wordt aan welke informatie gemeenten behoefte hebben en dat wij inspelen op die behoefte. Gemeenten houden wij op de hoogte van de thema's en de planning. Over de weerstandscapaciteit merken wij op, dat wij deze ieder jaar evalueren. In juni 2024 hebben wij dit ook voorgelegd aan de financiële auditcommissie van het algemeen bestuur en in juli 2024 is dit besproken in het algemeen bestuur.
Dienstverlening bij GALA en IZA De raden willen meer duidelijkheid over welke taken de GGD voor het GALA en IZA vanuit de inwonerbijdrage uitvoert en welke vanuit eventuele plustaken of extra opdrachten. Ook dit ziet de raad graag terug in de volgende Uitgangspuntennota/ Programmabegroting (2026). De raad van Voorst vraagt om een helder inzicht in de kostenverdeling in hun regio per gemeente voor IZA, GALA en standaard beleidstaken.	De inzet van de GGD voor de uitvoering van IZA en GALA is in geen basistaak voor de GGD. Opdrachten die de GGD van de gemeenten in dit kader ontvangt zijn plusopdrachten. De gemeenten betalen daarom in principe alleen voor de onderdelen waarvoor zij gebruik maken. De inzet van de relatiemanagers wordt voor een deel uit de inwonerbijdrage bekostigd. Dat geldt ook voor de inzet van de DPG en strategisch adviseur bij de verschillende netwerken (bv. Thematafel Gezondste regio, Gezond Veluwe)

Onderwerp zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
(Raden van: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk)	waarin het IZA regioplan van de betreffende regio tot stand komt en uitvoering krijgt.
Uitwerken raadsadviescommissie De raden benadrukken het belangrijk te vinden dat de GGD proactief het instellen van een raadsadviescommissie oppakt. (***Raden van: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Montferland, Nunspeet, Oude IJsselstreek, Putten, Winterswijk)***	Wij willen in september 2024 met het algemeen bestuur van de GGD de praktische uitwerking van de gewijzigde GR bespreken, waaronder de vraag van de raden voor het instellen van een raadsadviescommissie. Van de 22 gemeenten hebben zich er inmiddels 17 uitgesproken vóór een raadsadviescommissie voor de GGD. Wij werken hieraan graag mee, maar de eerste verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de raden en de raadsgriffiers. Wij willen hierin samen optrekken met de Veiligheidsregio en zoeken een doelmatige en praktische oplossing. Wij gaan graag het gesprek met gemeenten hierover aan.
Concretisering zorg voor 'nieuwkomers' Uit de begroting is onvoldoende op te maken op welke wijze de middelen in 2025 voor de invulling en inrichting van de zorg voor 'nieuwkomers' (extra) worden ingezet. Raden verzoeken de GGD om dit concreter op te nemen in de Programmabegroting 2025 (en dit anders op te nemen als risico). Daarnaast blijft onduidelijk wat er precies onder de inwonerbijdrage valt en wat onder plusproducten als het gaat om de inzet van GGD NOG rondom 'nieuwkomers'. De raad ziet graag dat de GGD hier in de toekomst meer inzicht in biedt. ***(Raden van: Epe, Heerde)***	De GGD brengt de taken en de verschillende financiële stromen voor de GGD rond nieuwkomers in beeld. Hierbij wijzen wij ook op de presentatie over de GGD-taken voor nieuwkomers in de AB-vergadering van 11 juli 2024. Daarbij hebben wij toegezegd dat wij de raden nog nader informeren. Onder nieuwkomers vallen statushouders, asielzoeker en ontheemden (bijv. Oekraïners). Statushouders zijn reguliere inwoners van de gemeenten; de taken die de GGD verricht voor statushouders, zoals Jeugdgezondheid, het Rijksvaccinatieprogramma en gezondheids-voorlichting, vallen onder de inwonerbijdrage. De inzet van de GGD voor asielzoekers vindt plaats in opdracht van en wordt betaald door het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA). De activiteiten van de GGD voor Oekraïners wordt vergoed via de VNOG. Vorenstaande nemen wij op in de begroting 2025.

Onderwerp zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
(Meer)kosten voor forensische geneeskunde In de concept-Programmabegroting zijn de (meer)kosten voor forensische geneeskunde niet inzichtelijk. Door de gemeenteraad is specifiek gevraagd om dit in de begroting 2025 van de GGD NOG inzichtelijk te maken. Hoewel in de vergadering van het algemeen bestuur van 25 april 2024 is aangegeven, dat er op drie onderdelen binnen de forensische geneeskunde onzekerheden zijn, waardoor dit niet inzichtelijk gemaakt kan worden, vraagt de raad de (meer)kosten voor forensische geneeskunde concreter en inzichtelijker op te nemen in de Programmabegroting 2025 (en anders op te nemen als risico). ***(Raad van: Heerde)***	Bij de forensische geneeskunde bestaat er rond de lijkschouw in opdracht van de gemeente op zichzelf geen onzekerheid. Over forensisch medisch onderzoek (in opdracht van politie en justitie) loopt op landelijk niveau overleg, waar langzamerhand meer duidelijkheid ontstaat. Voor de medische arrestantenzorg heeft GGD NOG samen met de 4 andere GGD'en in Oost-Nederland ingeschreven op de aanbesteding van de medische arrestantenzorg door de politie. De rijksoverheid ziet dit (helaas) als een markttaak. De politie streeft ernaar de gunningsbeslissing op 1 augustus 2024 bekend te maken. De uitkomst van de gunning is van invloed op de mogelijke meerkosten voor forensische geneeskunde. Zodra hier duidelijkheid over is, maken we dit inzichtelijk.
Resultaten robuustheid GGD De raad verzoekt de GGD aan te geven wat de resultaten zijn van de inzet op meer robuustheid. ***(Raad van: Voorst)***	In de vergadering van 28 februari 2024 en van 11 juli 2024 hebben wij het algemeen bestuur hierover geïnformeerd. De bevindingen zijn toen kort samengevat: • De samenwerking met de VNOG is in 2022 verder aangehaald door gezamenlijke crisisvoorbereiding, deelaanstellingen, communicatie en gezamenlijke raadsevents. Deze samenwerking is in 2023 gecontinueerd. • GGD NOG participeert volledig in het HSC vanaf 1 januari 2024. Hiermee borgt de GGD kwaliteit en is de bedrijfsvoering minder kwetsbaar geworden. • Vrijwel alle middelen uit GGD NOG zijn inmiddels aangewend en de (positieve) effecten daarvan zijn zichtbaar geworden in 2023. • Tegelijkertijd is de dynamiek in publieke gezondheidszorg nog steeds aanzienlijk. De ambities en verwachtingen zijn toegenomen, onder andere vanwege de akkoorden IZA en GALA. Er zijn veel meer kansen dan voorheen om het werkveld publieke gezondheid te versterken. Ook de onzekerheid over looptijd en financiering is toegenomen. Met elkaar in gesprek blijven, en in partnerschap afspraken maken zijn daarom ook in 2024 van groot belang.

Onderwerp zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Verschuiving van onderzoek en advies naar gezondheidsbevordering en voorlichting De raden zien graag in de basisdienstverlening vanuit de inwonerbijdrage een verschuiving, waarbij meer wordt ingezet op gezondheidsbevordering en voorlichtingscampagnes gericht op inwoners en minder op (bovenwettelijk) onderzoek en advies. Het (bovenwettelijk) onderzoek en advies kan dan als plusproduct worden aangeboden. ***(Raden van: Hattem, Lochem, Zutphen)***	De GGD ondersteunt gemeenten vraaggericht bij het vormgeven van het gemeentelijk gezondheidsbeleid, waaronder de uitwerking van de IZA- en GALA-plannen en van de nieuwe Bestuursagenda. Onderzoek is een belangrijke taak van de GGD. Hiermee krijgen we inzicht in de effecten van onze acties en inzicht in welke acties er nodig zijn. Dit geeft input voor gezondheidsbevorde-ring en voorlichtingscampagnes Het doen van onderzoek, het adviseren over beleidsthema's en het geven van voorlichting daarover, horen bij elkaar c.q. versterken elkaar. Wij gaan graag met gemeenten in gesprek over het achterliggende doel van deze zienswijze. Wanneer de gezamenlijke gemeenten daarin een verschuiving wensen, gaan wij uiteraard verder in gesprek met gemeenten om gezamenlijk te kunnen bepalen hoe we hier een vervolg aan geven.
Delen van kennis en expertise met inwoners De raad vraagt de GGD om de in de afgelopen jaren ingezette kennis en expertise ook rechtstreeks met de inwoners in de regio te delen ter bevordering van een gezonde leefstijl. ***(Raad van: Apeldoorn)***	Uiteraard deelt de GGD de kennis en expertise op de verschillende taakgebieden met de inwoners uit de regio. Met de gemeenten willen wij graag in gesprek wat het achterliggende doel van dit verzoek is, om gezamenlijk te kunnen bepalen hoe we hier een vervolg aan geven.
GGD Robuust genoeg? De raad benoemt dat de verschillende ontwikkelingen die de GGD beschrijft, nu en in het komende jaar veel inzet van de GGD vragen. De raad van Apeldoorn vraagt zich af of de GGD robuust genoeg is om deze inzet te kunnen doen of dat dit extra investering vraagt. ***(Raad van: Apeldoorn)***	Er komen inderdaad veel ontwikkelingen op de GGD af. In de afgelopen jaren is geïnvesteerd in de robuustheid van de GGD. Deze noodzakelijk robuustheid is gebaseerd op de situatie in 2021. Met de ontwikkelingen in de afgelopen 3 jaar op onder het gebied van informatieveiligheid, infectieziekten, demografie etc. zien wij nieuwe uitdagingen op ons afkomen.

Onderwerp zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Missen zienswijze rondom subregionale samenwerking De raad mist hun zienswijze op de Uitgangspuntennota over het belang van subregionale samenwerking. ***(Raad van: Elburg)***	In de zienswijze heeft de raad van Elburg gerefereerd aan eerdere zienswijzen waarin dit verwoord was. Wij hebben verzuimd dit mee te nemen in de opsomming. Het is ons bekend dat ook Elburg subregionale samenwerking en het inspelen op de vraag van gemeenten bepleit. Onze reactie daarop hebben wij verwoord bij de gemeenten die wel in deze opsomming stonden.
Correctie indexpercentage De raad vindt dat het de GGD had gesierd als deze de gemaakte fout bij de indexering (bij het opstellen van de uitgangspuntennotitie) binnen de eigen begroting had opgelost, zodat deze niet had geleid tot een hogere inwonerbijdrage. De raad hoort graag wat de overwegingen daarbij zijn geweest. ***(Raad van: Elburg)***	Wij hechten aan een correcte uitvoering van de gemaakte afspraken over de indexering. Om die reden hebben wij het indexeringspercentage gecorrigeerd.
Financiële middelen nieuwe huisvesting De raad verzoekt geen (financiële) middelen voor nieuwe huisvesting op te nemen in de begroting 2025 en verder. ***(Raad van: Winterswijk)***	Wij hebben geen plannen om (financiële) middelen voor nieuwe huisvesting op te nemen in de begroting 2025 en verder.
Voldoende budget om vaccinatiegraad op peil te houden De gemeenteraad van Heerde onderkent het belang van voldoende vaccinatiegraad in de gemeente. Daarom ziet de raad graag dat de vaccinatiegraad op peil gehouden wordt. Indien hiervoor niet voldoende budget is opgenomen vraagt de raad om verhoging van het budget voor het vaccinatieprogramma. ***(Raad van: Heerde)***	Ook wij onderkennen het belang van een hoge vaccinatiegraad. In juni 2024 heeft de GGD de gemeenten geïnformeerd over de inspanningen die de GGD levert voor het mogelijk verhogen van de vaccinatiegraad en over aanvullende mogelijkheden. In de AB-vergadering van 12 september 2024 wordt dit ook besproken. Over de aanvullende mogelijkheden, waarvoor extra financiering nodig is, gaat de GGD graag in overleg met de gemeenten.